

ČSESP KAVÁRNA:

**PRÁVO EVROPSKÉ UNIE JAKO REFERENČNÍ RÁMEC
PŘEZKUMU ÚSTAVNOSTI**

DATUM: středa, 13. března 2019, 19:00 – 21:00

MÍSTO: Mezzanine Café, Údolní 15, Brno (www.cafe-mezzanine.cz)

ANOTACE: Efektivita práva Evropské unie spočívá v jeho jednotné aplikaci napříč členskými státy. K tomu mu slouží především zásady přednosti a přímého účinku a unikátní mechanismus pokládání předběžných otázek k Soudnímu dvoru. Doktrína přednosti práva EU se nicméně někdy dostává do konfliktu s pravomocemi národních ústavních soudů a jejich povinností ochrany právního řádu. Od přijetí Lisabonské smlouvy navíc v evropském prostoru figurují tři rozdílné katalogy lidských práv (resp. dva nadnárodní a jednotlivé národní katalogy) a jim odpovídající vrcholná soudní tělesa. Tato normativní pluralita nejenže dává obecným soudům několik souběžných cest, jak neaplikovat národní legislativu, ale rovněž staví národní ústavní soudy před otázku vztahu národního ústavního pořádku k těmto nadnárodním systémům ochrany lidských práv. V obecné rovině je pak nutno se za současného stavu zmíněného právního pluralismu ptát po povaze lidských práv: jedná se o univerzální sdílené hodnoty nebo hodnoty partikulární, nerozlučně spjaté s jednotlivými ústavními systémy?

K prvotním průkopníkům vstřícného vztahu k právu EU, belgického a rakouského ústavního soudu, se v současnosti přidávají další ústavní soudy. Doposud předběžnou otázku k Soudnímu dvoru podaly litevský, italský, španělský, francouzský, slovinský, německý a polský ústavní soud. Ústavní soud ČR dosud ve své judikatuře zastává názor, že i po přistoupení ČR k EU zůstávají referenčním rámcem přezkumu normy ústavního pořádku, neboť jeho úkolem je ochrana ústavnosti, a to jak objektivního ústavního práva, tak subjektivních základních práv. Unijní právo není součástí ústavního pořádku, a proto Ústavní soud není příslušný k tomu, aby toto právo vykládal. Je tomu nicméně tak i po zakotvení Listiny základních práv EU do unijního právního řádu? Jaká je povaha Listiny základních práv EU z hlediska českého ústavního pořádku? Obstojí výše uvedený názor i při přezkumu zákona, který je transpozicí práva EU? Měly by, a případně v jakých případech, ústavní soudy podávat předběžné otázky? Je třeba při zvažování vztahu práva EU a ústavního pořádku rozlišovat, zda se jedná o abstraktní přezkum norem, konkrétní přezkum norem či řízení o ústavní stížnosti?

O těchto a mnohých dalších otázkách s Vámi budeme rádi diskutovat ve středu 13. 3. 2019 v Café Mezzanine v Brně od 19 hod. Diskuzi zahájíme konfrontací článků J. Komárka *Why National Constitutional Courts Should Not Embrace EU Fundamental Rights* a D. Parise *Constitutional Courts as European Union courts: The current and potential use of EU law as yardstick for constitutional review* a příspěvkem na téma podávání předběžných otázek ústavními soudy. V dalším se budeme těšit na Vaše postřehy, názory a případné otázky!